

Op Texel telt iedereen mee!

Toeristische sector profiteert van
mooie samenwerking

Iedereen een
kans op de
arbeidsmarkt

2

Arbeids-
ongeschikt
en dan?

7

Wat betekent
het Pensioen-
akkoord voor
jou?

8

Bedrijfsleven en De Bolder maken samen het verschil

Zo houdt Texel iedereen binnenboord

Al ruim zestig jaar is De Bolder een begrip op Texel. Het leerwerkbedrijf is uitgegroeid tot een van de grootste werkgevers. Daarnaast zijn veel werknemers van De Bolder gedetacheerd bij andere bedrijven op het eiland. De Bolder en werkgevers hebben de handen ineengeslagen en bieden iedereen een werkplek.

Kees is gedetacheerd bij Staatsbosbeheer.

Dorien werkt in de wasserij van De Bolder en zit in de OR.

(Boven) De vloerplaten die De Bolder produceert, gaan de hele wereld over.
(Rechts) Frans is gedetacheerd bij de supermarkt in Cocksdoorp.

Met een grote glimlach haalt Frans (62) een fles mineraalwater uit het supermarktschap en overhandigt deze aan een Duitse toeriste. Hij werkt twee dagen in de week in de supermarkt in Cocksdoorp, op de noordelijke punt van Texel. 'Of ik alles weet te vinden? Het meeste wel en anders vraag ik hulp', zegt hij.

De supermarktmedewerker is gedetacheerd vanuit leerwerkbedrijf De Bolder in Den Burg. Hij werkt als vakkenvuller en dat bevalt hem uitstekend. 'Het is gezellig met collega's en we maken veel grappen.'

Frans is via De Bolder al 42 jaar werkzaam op het eiland, dat nog geen 14.000 inwoners telt. Op de locatie van het leerwerkbedrijf werkte hij in de houtzagerij, de wasserij en bij de productie van vloerplaten. Buiten De Bolder was hij eerder aan de slag in een garage en op een kaasboerderij. Zo'n 140 mensen zijn aan het werk via De Bolder. Mensen

die een uitkering krijgen, kunnen bij De Bolder werkervaring op doen. Ook worden ze bemiddeld naar een werkplek bij bedrijven op Texel. Met hulp van De Bolder én van de plaatselijke bedrijven vindt iedereen uiteindelijk een plek.

Op de locatie in Den Burg heeft De Bolder een afdeling waar de werknemers allerlei verpakkingswerk doen, een houtzagerij en een groenvoorziening. Verder produceert De Bolder vloerplaten en is er een professionele wasserij. De Bolder verzorgt ook detacheringen tot in alle uithoeken van het eiland: van de supermarkt in Cocksdoorp tot de bossen van Staatsbosbeheer.

'De Bolder is er voor mensen die een beetje ondersteuning nodig hebben', verwoordt Frans. 'In de supermarkt kan ik zelfstandig werken en als ik me lichamelijk goed blijf voelen, blijf ik hier tot aan mijn pensioen.'

De werkgevers zijn zeer tevreden over het werk van de mensen van De Bolder. Albertine Heetland van Stayokay: 'De Bolder levert echt een bijdrage aan het toerisme'. (Rechts) De wasserij van De Bolder verwerkt zo'n kwart van het wasgoed van hotels en vakantiehuisjes op Texel.

Aldert Boonen, bestuurslid Iedereen een kans!

Jij en je werkgever betalen iedere maand pensioenpremie. PWRI beheert dat geld en doet er alles aan om voor iedereen een goed pensioen te verzorgen. Dat is de belangrijkste taak van een pensioenfonds. Maar PWRI wil iets extra's doen voor de deelnemers. PWRI vraagt bedrijven om werknemers in dienst te nemen die moeilijk aan een baan komen, zoals Stayokay dat doet. Aldert Boonen, bestuurslid van PWRI, vertelt daar meer over.

'Ieder pensioenfonds belegt het geld, zo brengt het meer op. Wij kopen bijvoorbeeld aandelen van grote bedrijven, dat betekent dat we investeren in deze bedrijven. Aan zo'n vijftig bedrijven waarin PWRI investeert, leggen we uit wat het voor ons betekent om pensioenfonds te zijn voor de sw-bedrijven. Wij vinden het heel belangrijk dat iedereen een plek vindt op de arbeidsmarkt. We vragen daarom of ze mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst willen nemen. PWRI kan daarbij helpen met advies. Als werknemers bijvoorbeeld extra ondersteuning nodig hebben of een aangepaste werkplek, kan een werkgever daarvoor een vergoeding krijgen van de overheid.

Paar honderd nieuwe banen

De meeste bedrijven vinden het een goed idee om mensen die moeilijk werk vinden, te helpen. Maar of ze het dan ook echt gaan doen ... Er komt natuurlijk wel een en ander bij kijken. Gelukkig zijn er steeds meer werkgevers die het belangrijk vinden om iets voor de maatschappij te doen, en niet alleen maar winst willen maken. Inmiddels zijn er nu vijftien die mensen in dienst hebben genomen die moeilijk aan werk komen. Het gaat in totaal om een paar honderd banen! En weet je wat zo leuk is? Veel bedrijven die zelf meedoen, vragen bedrijven met wie zij zaken doen, om ook mee te doen. Zo komen er steeds meer plekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We hopen dat uiteindelijk iedereen een kans krijgt.'

Wist je dat jij ook mee helpt om jouw collega's een kans te geven? Ga maar na: jij betaalt iedere maand pensioenpremie aan PWRI. PWRI investeert dat geld in bedrijven. En PWRI vraagt die bedrijven om mensen in dienst te nemen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Met jouw geld zorgen we niet alleen voor een goed pensioen. We maken het ook mogelijk dat er meer mensen aan het werk komen.

Boswachter Glenn (l) en Kees (r) zorgen er samen voor dat de bospaden goed toegankelijk blijven.

'De Bolder levert een bijdrage aan het toerisme op Texel'

Werkgevers zijn tevreden

Dertien kilometer zuidwaarts draaien enorme wasmachines op volle toeren. Midden in het toeristenseizoen is het topdrukte bij de wasserij van De Bolder. 'Soms trek ik aan de bel bij mijn werkleider dat we hulp nodig hebben', zegt Dorien. 'Dan komen er vaak een paar medewerkers uit de zagerij helpen. Top geregeld.'

Sinds negen jaar werkt Dorien (44) bij het leerwerkbedrijf. Ze heeft veel last van stress en had te maken met persoonlijke tegenslag. Tegelijkertijd voelt ze zich heel verantwoordelijk voor het reilen en zeilen op de werkvloer. 'Om kwart over zeven starten we met de werkleider de productie op', vertelt ze. 'Werkgevers op het eiland zijn tevreden over ons werk. Daar mogen we trots op zijn.' Dorien is lid van de Ondernemingsraad van De Bolder. Daardoor was ze betrokken bij het aanstellen van de directeur, adviseerde ze over de aanschaf van nieuwe

machines en gaf ze haar mening over de verdeling van werkzaamheden. 'Onze achterban heeft een lager niveau dan gemiddeld. Die wil ik graag een stem geven', licht ze haar inzet toe.

Hoewel Dorien het prettig vindt om af en toe alleen te werken - met soul als achtergrondmuziek - is ze vooral blij met de goede sfeer op de werkvloer. 'We hebben afwisselende werkzaamheden, een goed verzorgde werkplek en een goede cao en pensioenvoorziening', oordeelt ze. 'En zonder De Bolder zou ik als een zielig vogeltje thuis op de bank zitten. Daar wil ik niet aan denken.'

Dorien gaat samen met een collega aan de mangel staan om het gewassen linnengoed met hulp van de machine strak te trekken. Overal staan rolcontainers vol met handdoeken en linnengoed, met op elke kar een kaartje van de afzender.

Een plek bij Stayokay

Een van de trouwe klanten van De Bolder is hostelorganisatie Stayokay. Dit hostel heeft op een steenworp afstand een accommodatie met 240 bedden. De medewerkers van De Bolder halen het gebruikte linnengoed op, wassen het en bezorgen het schone beddengoed weer in pakketten op het juiste adres.

Als we bij De Bolder langs komen, draait het toeristenseizoen nog op volle toeren. Albertine Heetland, hostelmanager bij Stayokay, weet dat dit tot een flinke werkdruk kan leiden bij De Bolder. 'Een simpele oplossing is dat wij een extra voorraad linnengoed aanschaffen', zegt ze. Stayokay heeft via De Bolder ook onderhoudsmedewerker Erik als personeelslid. 'Hij doet allerlei klusjes; van de legionellacontrole tot kleine reparaties die in het klusboekje staan', zegt Albertine. 'Erik is heel flexibel.' Stayokay heeft sociaal en duurzaam ondernemerschap

hoog in het vaandel staan. Samenwerken met leerwerkbedrijven doet de keten in het hele land. De hostelmanager kreeg bij haar aantreden in het voorjaar een rondleiding bij De Bolder.

Ter ere van het negentigjarig jubileum van Stayokay kwamen veel buurtgenoten bij het hostel langs, natuurlijk ook medewerkers van het leerwerkbedrijf. Volgens Albertine is De Bolder een begrip op Texel. 'En dat ze ook een bijdrage leveren aan het toerisme vind ik erg leuk.' Voor de toekomst ziet zij binnen Stayokay ook mogelijkheden voor detacheringen in de huishoudelijke staf.

Onmisbaar voor Staatsbosbeheer

Verscholen in de bossen, net buiten Den Burg, ligt de buitenwerkplaats van Staatsbosbeheer. Daar is Kees, in de namiddag, zelfstandig aan het werk. Gewapend met een snoeischaar fietst hij regelmatig door het natuurgebied.

'Werkgevers op het eiland zijn tevreden over ons werk. Daar mogen we trots op zijn'

(Boven) Frans wil tot zijn pensioen bij de supermarkt blijven werken.

(Onder) Dorien aan het werk in de wasserij. In het toeristenseizoen is het hier topdrukte.

Pippi Langkous

In 1958 start De Bolder als Gemeentelijke Sociale Werkplaats, bedoeld voor mensen met een handicap. De werkzaamheden zijn in die tijd eenvoudig: boekbinden, lijsten maken en matten vlechten. In de jaren negentig verandert het sw-bedrijf in rap tempo. De Bolder start met werkzaamheden waarvoor een serieuze markt is. Bijvoorbeeld de productie van vloerplaten en de wasserij.

De Bolder wast inmiddels een kwart van al het linnengoed van hotels, vakantieparken en restaurants op het eiland en in de kop van Noord-Holland. De vloerplaten gaan via twee grote internationale bedrijven de hele wereld over.

De Bolder gaat uit van het motto van Pippi Langkous: 'We hebben het nooit gedaan dus we denken dat we het wel kunnen.' Zo breidt De Bolder de productieprocessen in de loop der jaren stap voor stap uit. Alle machines en werkzaamheden worden zo ingesteld dat medewerkers zelfstandig, veilig en prettig kunnen werken. De Bolder heeft goede relaties met de gemeente en andere maatschappelijke instellingen. Daardoor stromen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt snel in.

Afgelopen jaar bestond De Bolder 60 jaar.

'We hebben heel veel wegen en paden en ik zorg dat ze vrij zijn van rommel, bomen of bramenstruiken. Zijn er grote werkzaamheden, zoals borden plaatsen, dan geef ik dat door.'

De afgelopen jaren was Kees (66) ook wandelgids. Daaraan dankt hij zijn zee aan kennis over de planten en dieren in het gebied. 'Fietsen en wandelen in de natuur doe ik graag, dus je zou kunnen zeggen dat ik van mijn hobby mijn werk heb gemaakt.'

In een eerdere baan in de fietsverhuur raakte Kees overspannen. Via het UWV is hij bij De Bolder terechtgekomen. 'Hier kan ik goede afspraken maken over aangepast werk en heb ik een vangnet', zegt hij. 'En ik heb het gevoel dat ik echt nuttig werk verricht. Eigenlijk ben ik altijd bezig. Als ik in het weekend met mijn vrouw op stap ben, kijk ik namelijk ook goed rond: ligt hier rommel? Staan er misschien bordjes verkeerd?'

Kees gaat dit najaar met pensioen. Hij weet nog niet hoe hij die nieuwe fase in zijn leven gaat invullen. Hij blijft sowieso als vrijwilliger werken bij Staatsbosbeheer. Want volgens boswachter Glenn van Ginkel is Kees 'een kracht die we anders zeker zouden missen'. ■

'We hebben het nog nooit gedaan, dus we denken dat we het wel kunnen'

3 pensioenvragen die ertoe doen

Anita Raets en haar collega's van PWRI beantwoorden je pensioenvragen. Je kunt hen bereiken via telefoonnummer 045 579 63 00.

1 Ik ben arbeidsongeslacht geworden. Waarom moet ik dat melden bij PWRI?

Als je arbeidsongeslacht bent, kan het zijn dat je pensioenopbouw (voor een deel) doorgaat. Dit noemen we voortzetting pensioenopbouw bij arbeidsongeslacht (VPA). Je hoeft hiervoor geen pensioenpremie te betalen.

Let op! Niet iedereen die arbeidsongeslacht wordt, krijgt VPA. Je werkgever of PWRI kan je vertellen wat er voor jou mogelijk is.

2 Hoe en wanneer vraag ik premievrijpensioen aan?

Je krijgt VPA niet vanzelf. Jij of je werkgever moet dit aanvragen bij PWRI. Dit moet je doen binnen één jaar nadat je ziekteperiode van 104 weken is afgelopen, of wanneer je arbeidsongeslacht verandert. Het UWV

of je werkgever kan je vertellen wanneer dat precies is. Kijk voor meer informatie op www.pwri.nl/infoVPA. Het aanvraagformulier voor de VPA-regeling vind je op www.pwri.nl/aanvraagVPA.

3 Ik heb nooit aan PWRI doorgegeven dat ik arbeidsongeslacht ben geworden. Is dat erg?

Het is niet erg, maar het kan wel zijn dat je hierdoor minder pensioen opbouwt. Misschien kun je alsnog VPA aanvragen. Dat moet binnen de termijn van één jaar (zie vraag 2). Is er al een jaar voorbij? Dan is het toch verstandig de aanvraag in te dienen. Vraag je werkgever naar de mogelijkheden voor je.

Vragen?

Heb je vragen over voortzetting pensioenopbouw bij arbeidsongeslacht? **Kijk op www.pwri.nl**
Of bel met onze klantenservice: 045 579 63 00.
We zijn op werkdagen van 8.00 tot 17.30 uur bereikbaar.

Wij vragen het minister Koolmees

Wat betekent het Pensioenakkoord voor jou?

Er is al jaren veel te doen over een nieuw pensioenakkoord. De minister van Sociale Zaken heeft heel veel vergaderd met veel verschillende mensen. Maar nu is er een voorstel waarmee ook de werkgevers en de werknemers akkoord zijn.

We vroegen ons af wat de nieuwe plannen betekenen voor jou. Kunnen mensen in de sw-bedrijven bijvoorbeeld eerder stoppen met werken? We belden met het ministerie van SZW: 'Zoveel mogelijk mensen moeten gezond en fit hun pensioenleeftijd kunnen bereiken, dat geldt natuurlijk ook voor werknemers bij sw-bedrijven. In het pensioenakkoord zijn daarom afspraken

gemaakt over duurzame inzetbaarheid. Die afspraken helpen werkgevers en werknemers om zelf afspraken te maken over de manier waarop de werknemer het werk goed kan blijven doen. Hoe die afspraken eruit zien, hangt natuurlijk af van de werkomgeving. Misschien kan een werknemer op een andere manier werken. Of werk doen dat minder zwaar is.

AOW-leeftijd tijdelijk aangepast

Daarnaast blijft de AOW-leeftijd de komende twee jaar 66 jaar en 4 maanden. Daarna zal de AOW-leeftijd minder snel stijgen dan die nu doet. Als gezond doorwerken echt niet kan, moeten mensen de keuze hebben om eerder te stoppen.

Werknemers kunnen nu al sparen voor verlof. De mogelijkheden daarvoor worden ruimer. Ook is het tijdelijk mogelijk om eerder te stoppen met werken. Werknemers en werkgevers kunnen afspreken dat een werknemer maximaal drie jaar eerder met pensioen gaat. De werkgever kan dan het inkomen van de werknemer bijvoorbeeld aanvullen tot hij de AOW-leeftijd bereikt.

Wil je meer weten over het Pensioenakkoord? Kijk op Wijzeringeldzaken.nl

PWRI hoeft je pensioen niét te verlagen

Op dit moment is PWRI financieel gezond. Toch moeten we scherp naar de toekomst kijken.

Dekkingsgraad

Hoe PWRI er financieel voor staat, berekenen we met de dekkingsgraad. Bij een dekkingsgraad van 100% is er precies genoeg geld in kas om de huidige en toekomstige pensioenen uit te

betalen. Als de dekkingsgraad hoger is, hebben we een buffer. Als het slechter gaat, kunnen we daarmee tegenvallers opvangen. Eind juli was de dekkingsgraad 109%. De dekkingsgraad daalt. Maar met 109% is die nog steeds voldoende.

PWRI wint goud!

PWRI heeft een prijs gewonnen. In juni zijn we uitgeroepen tot beste Nederlandse pensioenfonds 2019. Wij kregen de prijs omdat we bedrijven vragen mensen in dienst te nemen, voor wie het moeilijk is een baan te vinden. Dit noemen we het insluitingsbeleid (lees ook het interview met Aldert Boonen op pagina 5).

We zijn natuurlijk ontzettend blij met deze prijs. Maar nog blijer zijn we dat langzaam steeds meer bedrijven willen meedoen met ons insluitingsbeleid. Zo geven zij mensen die moeilijk aan het werk komen, een kans.

Sudoku

	6		3			8		
				9	6	7		4
3					4			
	5			1	2			8
		9		6			1	
	7			3		2	6	
5		6	1	4		3		7
9			5				8	1
2					7	9		

© gossepuzzels baambrugge 2019

Hieronder staat een aantal cijfers. Aan jou de taak om in alle andere vakjes een cijfer in te vullen, zodanig dat op elke horizontale regel, op elke verticale regel en in elk van de negen blokjes van negen cijfers waaruit het diagram is opgebouwd, alle cijfers van 1 tot en met 9 éénmaal voorkomen.

De oplossing vind je op www.pwri.nl/sudoku